

Előadás az egészségtervről – Helyzetkép és cselekvési terv

Szervezeti hatékonyság fejlesztése az egészségügyi ellátórendszerben - Területi együttműködések kialakítása

TÁMOP-6.2.5-B-13/1-2014-0001

Pásztói Községi Egészség szervezési Iroda és
a Helyi Támogató munkacsoport

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Amiről szó lesz...

- Helyzetkép főbb eredményeinek bemutatása a 3 járásra vonatkozóan
- Főbb problémák bemutatása
- A járásokban megvalósuló mintaakció bemutatása
- Középtávú cselekvési terv bemutatása
- Interaktív beszélgetés

A helyzetkép néhány fontosabb eredményének ismertetése

Átfogó célok

- **A járások lakosságának egészségi állapotának javítása**, kedvező irányú befolyásolása, fokozott egyéni, illetve közösségi felelősségvállalással és közösségi összefogással érhető el. Az egészségfejlesztés a települések, járások szervezetei, intézményei, civil szervezetei, önkéntesei, egyéb meghatározó szereplői együttműködésével
- **Az egészség, mint a hatékonyság egyik eleme.** A lakosság lelki és fizikális fittségi állapotának stabilizálása, a humán erőforrás "karbantartottságának" biztosítása jelenti többek között a hatékony működést.
- **Az egészség hiánya, mint költségelem.** Az egészség olyan mértékű megromlása, amely a munkavégzést, tanulást, egyéb tevékenységet - akár néhány napra is - lehetetlenné teszi, komoly költségvonzattal jár akár egy adott település, munkahely számára.
- **Az egészség, mint a lakosság elégedettségének egyik mozzanata.** A lakosság elégedettségének egyik fontos mozzanata a szükségesség érzése. A közösségek részéről megnyilvánuló, a célcsoportok egészségének megtartása érdekében kifejtett ténykedése növeli a szükségesség érzését. Így növekedhetnek az egészség megőrzésének értékei.

Helyzetkép részei

- Környezeti tényezők (víz, por, levegő szennyezettség és adottságok számbavétele) – helyi felmérést igényel a továbbiakban adatok hiánya miatt
- Gazdasági tényezők (gazdaság helyzete, mezőgazdaság, ipar, foglalkoztatottság)
- Infrastruktúra, lakáshelyzet, közlekedés
- Helyi intézmények bemutatása (oktatási, szociális, egészségügyi) – helyi felmérést igényel a továbbiakban adatok hiánya miatt
- Társadalmi és közösségi lehetőségek (civil szervezetek, helyi programok és jó gyakorlatok)

Helyzetkép részei

- Demográfia (népesség, népmozgalom, iskolázottság, családi helyzet, nemzetiségek bemutatása, stb.)
- Egészségi állapot (mortalitás, morbiditás, életmódbeli tényezők, egyéb esetleges hatások számbavétele)

→ A fenti tényezők kifejtése mentén teljeskörű elemzés, helyzetkép feltárása

→ Az elemzés fókuszában az egészség és a kapcsolódó szempontok

Demográfia

Problémák:

- Csökkenő népesség
- Elöregedő társadalom
(Országosan az egyik legrosszabb helyzetben a megye)

→ Egészségi állapottal összefüggő tényezők

→ Egészségügyi szolgáltatást befolyásoló tényezők

Járás	Öregedési Index
Balassagyarmati járás	127,39
Pásztói járás	124,79
Rétsági járás	117,26
Nógrád megye	129,6
Észak-Magyarország	114
Magyarország	118,9

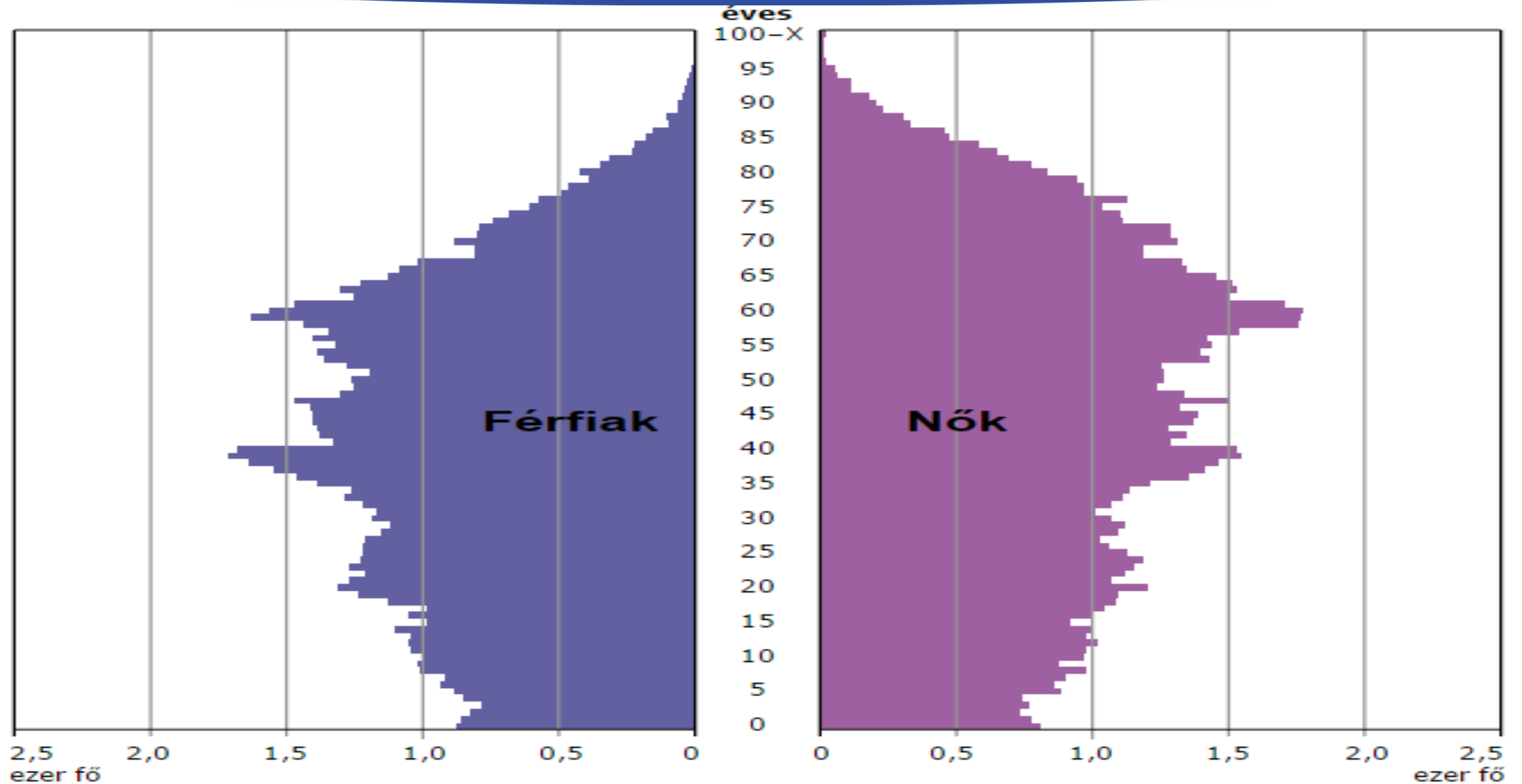
Járás	Lakónépesség száma 2001	Lakónépesség száma 2011	Aránya (%)	Lakónépesség száma, 2014.
Balassagyarmati járás	43424	40326	92,87	39 352
Pásztói járás	34058	31729	93,16	31 172
Rétsági járás	25929	24395	94,08	23 599

Demográfia - Népmozgalom

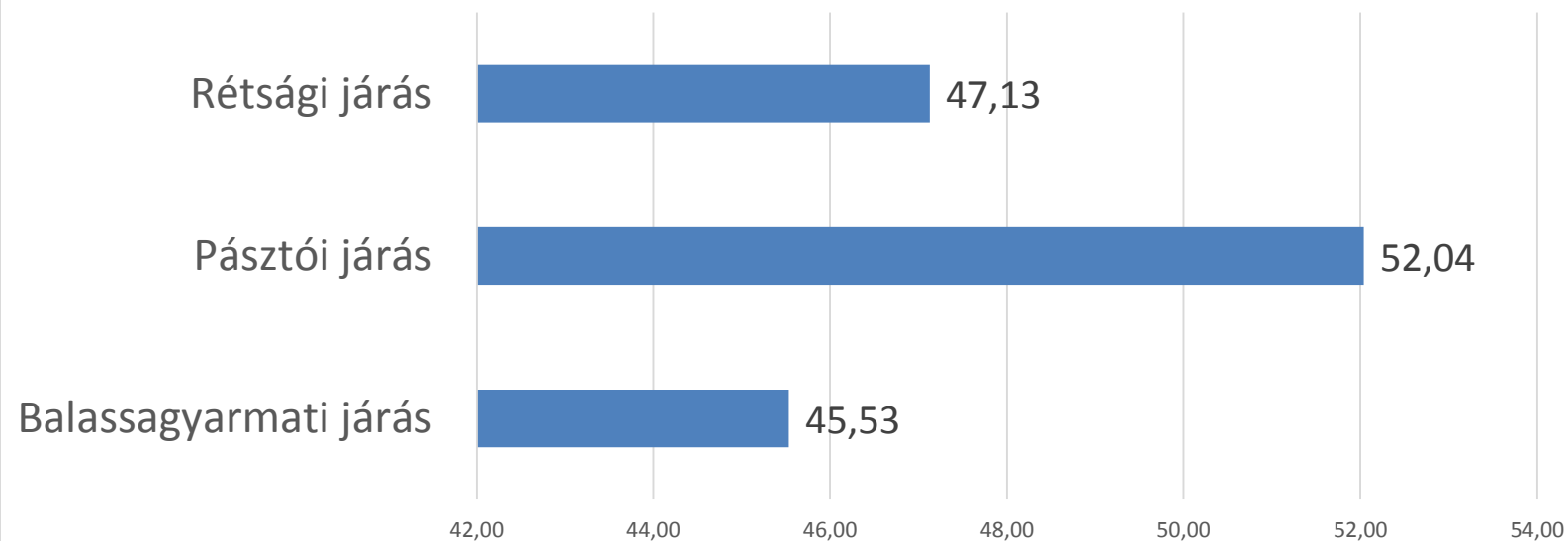
Járás	Természetes szaporodás / fogyás különbség (1990-2001) száma	Természetes szaporodás / fogyás különbség (2001-2011) száma	Aránya (%)
Balassagyarmati járás	-1868	-2639	141,27
Pásztói járás	-2008	-1935	96,36
Rétsági járás	-1116	-1274	114,16

Járás	Vándorlás különbség (1990-2001) száma	Vándorlás különbség (2001-2011) száma	Aránya (%)
Balassagyarmati járás	1252	-459	-36,66
Pásztói járás	786	-394	-50,13
Rétsági járás	1648	-260	-15,78

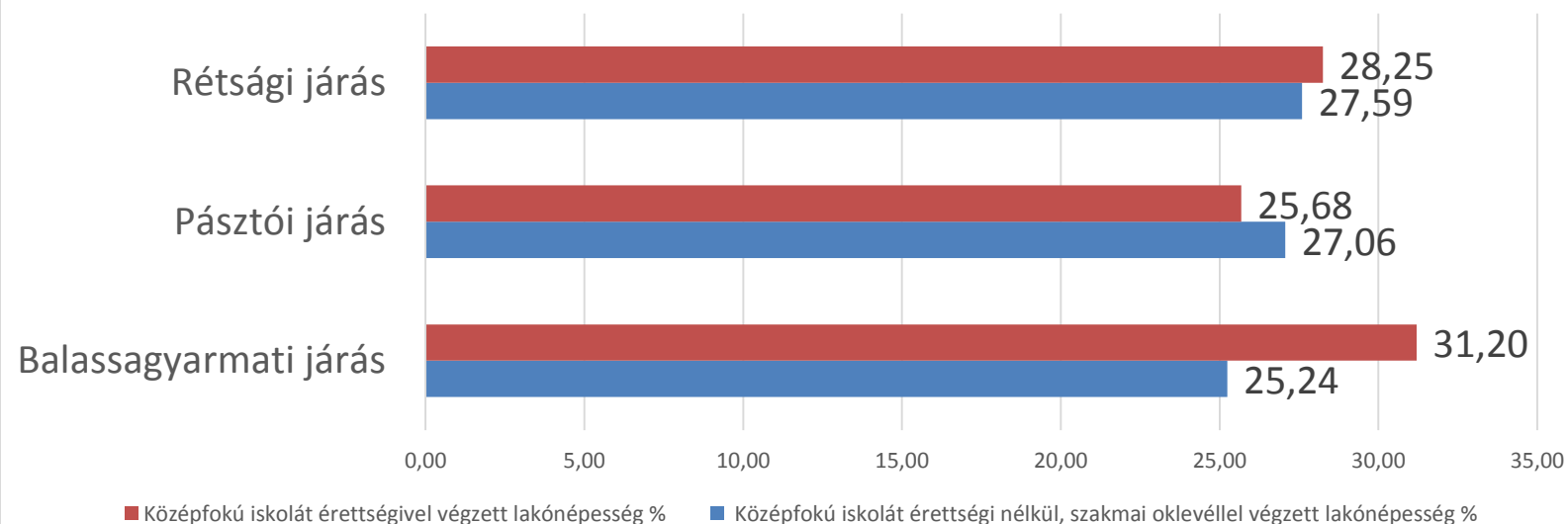
Demográfia – A megye korfája

8 osztályt vagy kevesebbet végzett lakónépesség aránya a 15+ éves lakónépességben belül %, 2011.

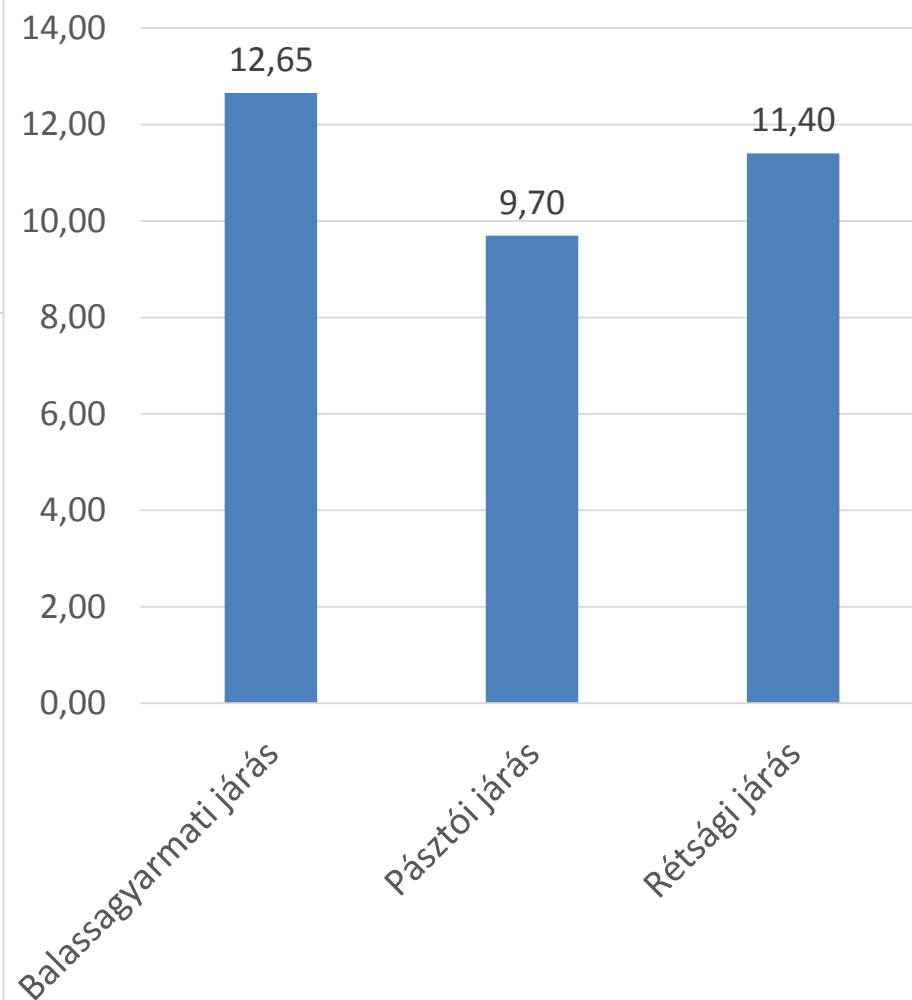

20+ éves lakónépességben belüli iskolai végzettség vizsgálata %, 2011.

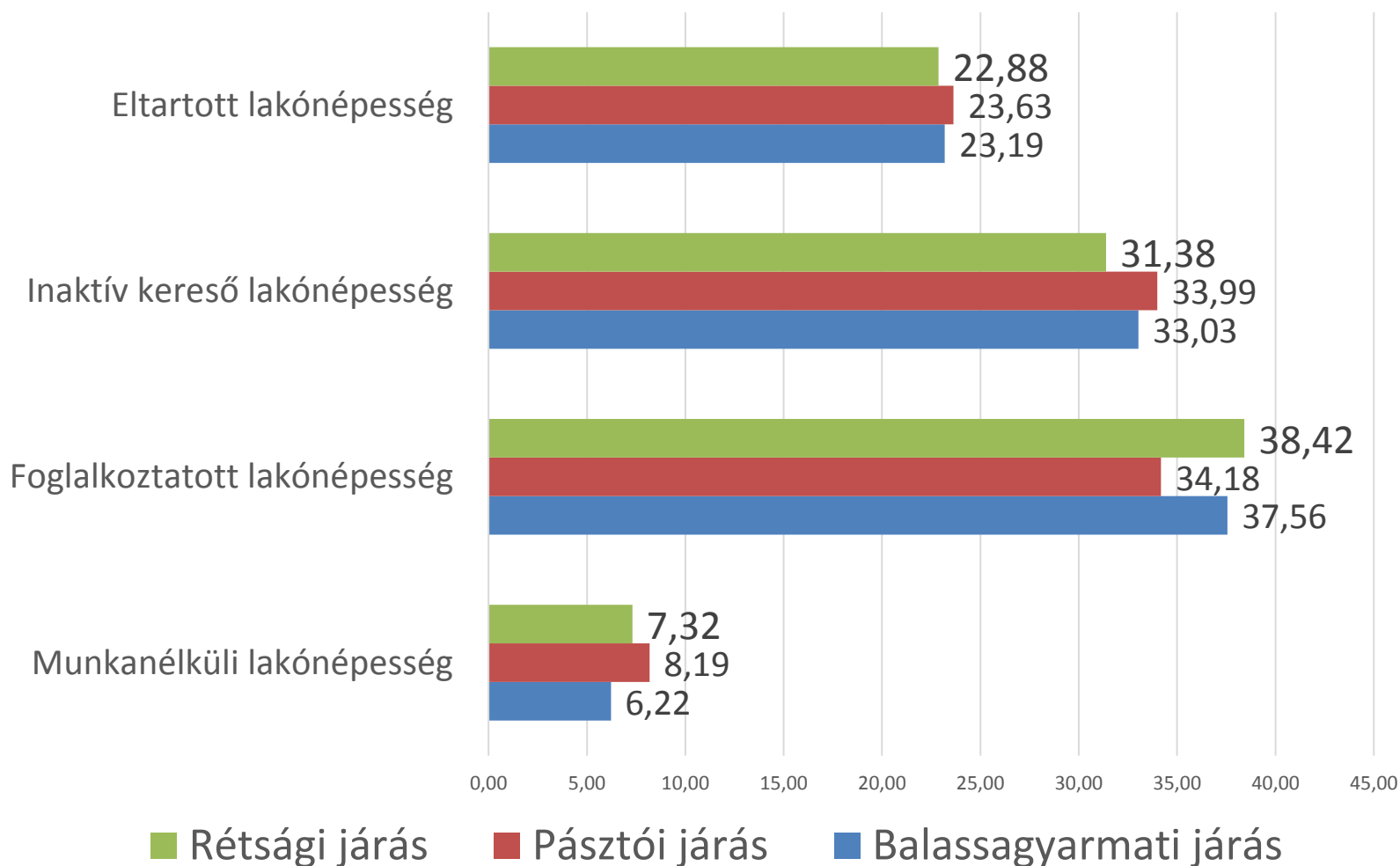
Iskolázottság

Felsőfokú iskolát oklevéllel végzett lakónépesség aránya a 25+ éves lakónépességben belül %, 2011.

Foglalkoztatottság

Foglalkoztatottság %-os megoszlás, 2011.

→ Férfiak aránya magasabb a munkanélkülieken belül

→ Munkanélküli lakónépesség aránya:

Ország: 4,45 %

Régió: 5,01 %

Megye: 5,88 %

(Munkaképes, aktív korúak aktivitási aránya a legalacsonyabb az országban)

Balassagyarmati j.: 6,22 %

Pásztó j.: 8,19 %

Rétsági j.: 7,32 %

Az egészséget befolyásoló tényezők

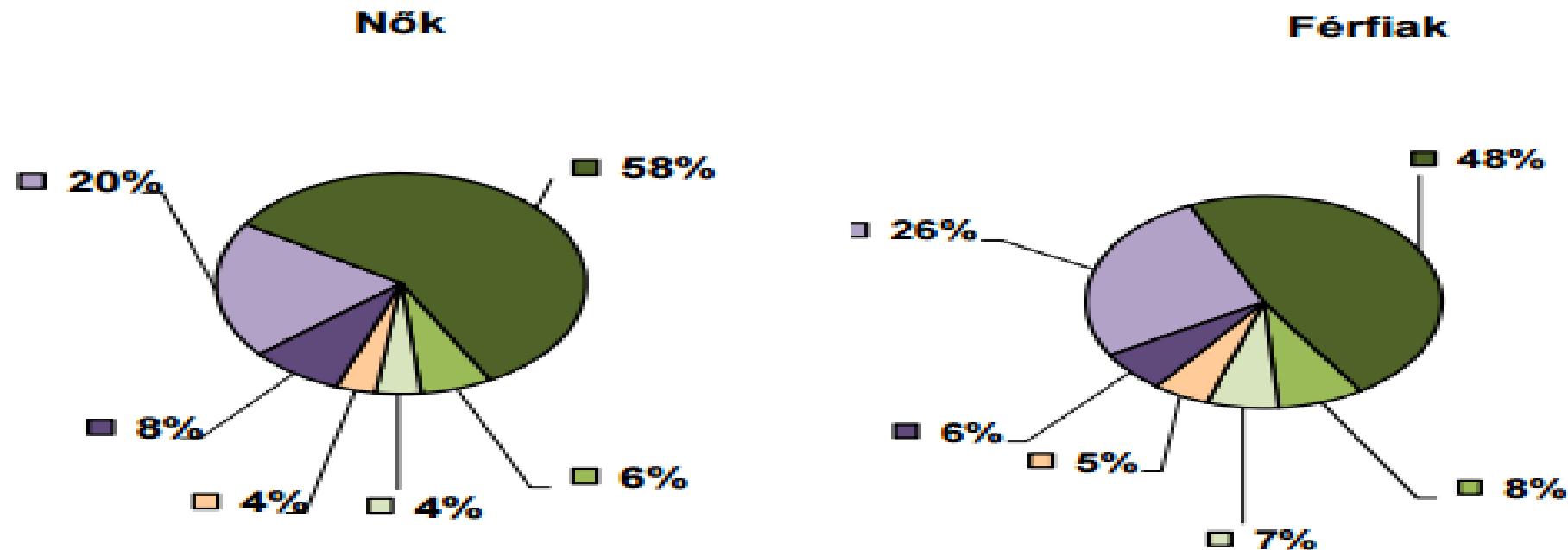

Egészségi állapot – Várható élettartam

Járás	Várható élettartam, 2013. (év)		
	férfiak	nők	együtt
Balassagyarmati járás	70,52	78,28	74,4
Pásztói járás	69,55	79,01	74,17
Rétsági járás	72	78,09	75,04
Nógrád megye	71,02	77,73	74,38
Magyarország	72,13	78,91	75,52
Európai Unió (28)	77,8	83,3	80,55

Egészségi állapot – Halálozási mutatók

Vezető halálokok megoszlása nemenként Nógrád megyében 2013-ban

- II. DAGANATOK (C00-D48)
- IX. A KERINGÉSI RENDSZER BETEGSÉGEI (I00-I99)
- X. A LÉGZŐRENDSZER BETEGSÉGEI (J00-J99)
- XI. AZ EMÉSZTŐRENDSZER BETEGSÉGEI (K00-K93)
- XX. A MORBIDITÁS ÉS A MORTALITÁS KÜLSŐ OKAI (V01-Y98)
- Egyéb

Egészségi állapot – vezető halálokok

Nógrád megye:

- Szívérrendszeri betegségek 52,7 %
 - Országos: 49,7 %
- Daganatos megbetegedések 23,4 %
 - Országos: 26,2 %
- Légzőszervrendszeri megbetegedések 7 %
 - Országos: 5,5 %
- Emésztőrendszer betegségei 5,3 %
 - Országos: 5 %
- Külső okok - közlekedés 4,3 %
 - Országos: 4,8 %
- Egyéb okok (országos: 8 %; Nógrád megye: 6,9 %)
- Fertőző betegségek (országos: 0,7 %; Nógrád megye: 0,3 %)

Egészségi állapot – megbetegedési mutatók

- Balassagyarmat:
 - Alkohol okozta mentális és viselkedészavarok
 - Alkoholos májbetegség
 - Átmeneti agyi ischaemiás zavarok/attakok (TIA), rokon syndromák és agyi érsyndromák cerebrovascularis betegségekben
 - Cerebrovascularis betegségek
 - Gyomor-, nyombél-, gastrojejunális (vékonybél felső szakasza) fekély
 - Parkinson kór
 - Pszichoaktív szer használata által okozott mentális és viselkedészavarok
 - Fertőző betegségek: Lyme-kór, Rotavírus okozta gastroenteritis (gyomornyálkahártya gyulladás)
 - Daganatos megbetegedések: Nyirok- és vérképzőszervek és rokon szövetek rosszindulatú daganatai, Leukémia, Epehólyag rosszindulatú daganata, Plazmasejtes rosszindulatú daganatok

Egészségi állapot –megbetegedési mutatók

- Pásztó:
 - A máj betegségei
 - Alkohol okozta mentális és viselkedészavarok
 - Alkoholos májbetegség
 - Gyomor-, nyombél-, gastrojejunális fekély
 - Pszichoaktív szer használata által okozott mentális és viselkedészavarok
 - Vakság és csökkentlátás
 - Fertőző betegségek: Varicella (bárányhimlő)
 - Daganatos megbetegedések: leukémia

Egészségi állapot –megbetegedési mutatók

- Rétság 1.
 - A csontsűrűség és csontszerkezet rendellenességei (Osteoporosis)
 - A máj betegségei
 - A szemlencse betegségei
 - A vér és vérképző szervek betegségei és az immunrendszert érintő bizonyos rendellenességek
 - Alkohol okozta mentális és viselkedészavarok
 - Alkoholos májbetegség
 - Átmeneti agyi ischaemiás attackok (TIA), rokon syndromák és agyi érsyndromák cerebrovascularis betegségekben
 - Krónikus vesebetegség (Glomerularis betegségek, renalis tubulointerstitialis betegségek)
 - Gyomor-, nyombél-, gastrojejunális fekély

Egészségi állapot –megbetegedési mutatók

- Rétság 2.
 - Idült alsó légúti betegségek közül
 - Magasvérnyomás (hypertensiv) betegségek
 - Pszichoaktív szer használata által okozott mentális és viselkedészavarok
 - Rheumatoid arthritis (ízületi gyulladások)
 - Spondylopathiák (hátgerinc elfajulásos betegsége)
 - Vezetékes típusú, idegi eredetű és egyéb hallásvesztés
 - Fertőző megbetegedések: Kullancsencephalitis (vírusos agyvelő- és agyhártyagyulladás), Lyme-kór, Rotavírus okozta gastroenteritis, Varicella (bárányhimlő)
 - Daganatos megbetegedések: Gége rosszindulatú daganata

Egészségi állapot –megbetegedési mutatók

- A fentieken felül hangsúly a krónikus betegségeken
 - Magas vérnyomás
 - Magas vérzsírbetegségek
 - Ischaemiás szívbetegségek
 - Diabétesz
 - COPD és egyéb légúti megbetegedések (allergia és asztma)
 - Daganatos megbetegedések
 - Lelki/mentális betegségek, zavarok (elsősorban depresszió felismerése és kezelése)

Életmódbeli tényezők

ELEF 2009:

- Egészségtelen táplálkozás: túlsúly problematikája Észak-Magyarországot érinti a legjobban
- Alacsony fizikai aktivitás: a mozgáshiányos életmód szintén az Észak-Magyarországi régiót sújtja a leginkább
- Dohányzás: legtöbben 20-29 éves korosztály (közel 60 %)
 - régió: 38,2%, ország: 31,4 %
- Túlzott alkoholfogyasztás: a vizsgálat szerint nem jellemző, de...!
- Lelki egészség (stressz, krízis, depresszió, öngyilkosság)
 - Öngyilkosság férfiaknál jellemzőbb - Önakasztás, méreg

A választott mintaakció bemutatása

A mintaakció választásának indoklása

- Összetettebb program megvalósítását korlátozó tényezők:
 - Nincs jelenleg rendelkezésre álló költségkeret
 - Kevés a megvalósítási időszakra szánt idő
- Kiválasztás oka:
 - Széles réteg elérése
 - Semmilyen/alacsony költségvonzat
 - Átfogó kép nyújtása az egészségfejlesztésről és az egészséges életmódot befolyásoló általános területekről
 - Kevéssé időigényes

A választott mintaakció bemutatása

- **Tevékenység:**
 - 6 részes cikksorozat – fókuszban az egészségfejlesztés és az életmódváltás
 - Megjelenés: önkormányzati honlapok; lehetőség szerint helyi újságok
- **Cél:**
 - A lakosság tájékoztatása, figyelmének felkeltése; esetenként helyi lehetőségek, programok ismertetése
- **További lehetőségek:**
 - A cikkek átszerkesztésével kiadvány készítése, terjesztése (orvosi rendelők, szakrendelők, iskolák, szociális intézmények, stb.)
 - A cikkek tartalmának továbbfejlesztésével előadások tartása

A választott mintaakció bemutatása

Cikk témák bemutatása

1. Az egészségfejlesztés fontosságáról és a projektről
2. Az egészséges táplálkozás fontosságáról
3. A rendszeres testmozgás jótékony hatásairól
4. A dohányzás következményeiről
5. A túlzott alkoholfogyasztás egészségkárosító hatásairól
6. A lelki egészség jelentőségéről

Lehetséges középtávú cselekvési terv bemutatása

Javasolt programok kiválasztásának szempontjai

- Tevékenységek célja
 - Egészségfejlesztés, egészségi állapot javulása
 - Egészséges életmód támogatása
 - Közösség fejlesztése
 - Járulékos pozitív hasznok hosszútávon (társadalmi elégedettség nő, foglalkoztatottság, gazdasági helyzet javul, stb.)
- Célpopuláció
 - Programonként jelölve (nem, életkor, betegség szerinti csoportosítás)
 - Cél: mindenki számára elérhetővé váljon a megfelelő lehetőség egészségi állapotának fejlesztésére
- Helyi támogató munkacsoport ötleteinek bemutatása
 - (cselekvési tervben szerepelni fognak ezen tevékenységek, mint javaslatok, továbbá a helyi problémáknak megfelelően 3-4 bizonyítottan hatásos jó gyakorlat is kifejtésre kerül járónként)

Javaolt programok – bizonyítottan hatásos gyakorlatok

- Serdülők közösség-megerősítő program
 - Beavatkozás célcsoportja: szervisszaéléssel küszködő 12-22 évesek
 - Beavatkozás jellege: oktatás
- Iskolai dohányzás megelőzési program hátrányos helyzetű fiatalok körében
 - Beavatkozás célcsoportja: felsőosztályos és középiskolás tanulók
 - Beavatkozás jellege: oktatás, motiválás
- Egyél okosan, mozogj többet, add le a felesleget!
 - Beavatkozás célcsoportja: helyi lakosság
 - Beavatkozás jellege: oktatás

Javasolt programok – bizonyítottan hatásos gyakorlatok

- Közösségi egészséges aktivitást elősegítő modellprogram idősek számára
 - A beavatkozás célcsoportja: 65 évnél idősebb lakosság
 - A beavatkozás jellege: Oktatás, meggyőzés, lehetőségek megteremtése
- 12-lépés támogató terápiás program
 - Beavatkozás célcsoportja: helyi lakosság, közösség
 - Beavatkozás jellege: oktatás

Javasolt programok

	PROGRAMOK CÉLCSOPORTOK SZERINT	ÓVODÁSOK	ÁLTALÁNOS ISKOLÁSOK	FIATALOK	CSALÁDOK	EÜ-i DOLGOZÓK	NYUGDÍJASOK	PEDAGÓGUSOK	KÖZÉTKEZTETŐK	CIVIL SZERVEZETEK
1.	Szülői klub				x					
2.	Egészségmegőrző prevenációs foglalkozás			x	x					x
3.	Információ átadás az alapellátásban			x	x		x			
4.	Egészséges ételek	x			x					
5.	Képzés alsós pedagógusoknak az egészséges életmódról							x		
6.	Iskolakert építés	x	x	x				x		
7.	Egészségprogram ok						x			
8.	Kezünkben a jövő!					x		x	x	x

Javasolt programok

	PROGRAMOK CÉLCSOPORTOK SZERINT	ÓVODÁSOK	ÁLTALÁNOS ISKOLÁSOK	FIATALOK	CSALÁDOK	EÜ-I DOLGOZÓK	NYUGDÍJASOK	PEDAGÓGUSOK	KÖZÉTKÉZTETŐK	CIVIL SZERVEZETEK
9.	Családi sport és EGÉSZségnap	x	x	x	x	x	x	x	x	x
10.	ÉletMiNŐség Fesztivál				x		x			x
11.	Egészségmegőrzé s oktatása - akkreditált képzés							x		
12.	Családmentorálás				x					
13.	Iskolai egészségfejlesztés		x	x						
14.	Egészségmegőrzé s és bűnmegelőzés						x			
15.	EGÉSZSÉG klub			x	x		x			x

Javaolt programok

	PROGRAMOK CÉLCSOPORTOK SZERINT	ÓVODÁSOK	ÁLTALÁNOS ISKOLÁSOK	FIATALOK	CSALÁDOK	EÜ-I DOLGOZÓK	NYUGDÍJASOK	PEDAGÓGUSOK	KÖZÉTKEZTETŐK	CIVIL SZERVEZETEK
16.	Cikksorozat az egészségmegőrzé sről			x	x		x	x	x	x
17.	Beszélgetés a káros szenvedélyekről		x	x						
18.	Családi piknik	x			x					
19.	Anya-gyerek program	x	x		x					x
20.	Az alkohol hatása		x	x	x		x			x
21.	Mozdulj!	x	x	x	x		x			x

Köszönjük a figyelmet!

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE